

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Національного університету
цивільного захисту України
протокол № 8 від 23 червня 2022 р.

Голова вченої ради

  Володимир САДКОВИЙ

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ**

за спеціальністю 053 «Психологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

третій

СТУПІНЬ

доктор філософії

Харків 2022

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

Керівник проектної групи (гарант освітньо-наукової програми):

БАЛАБАНОВА Любов Матвіївна, професор кафедри психології діяльності в особливих умовах, доктор психологічних наук, професор;

Члени проектної групи:

ПЕРЕЛИГІНА Ліна Анатоліївна, начальник кафедри психології діяльності в особливих умовах, доктор біологічних наук, професор;

ТІМЧЕНКО Олександр Володимирович, головний науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру, доктор психологічних наук, професор;

ЛЄБЄДСЬКА Світлана Юріївна, провідний науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник;

БОСНЮК Валерій Федорович, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах, кандидат психологічних наук, доцент.

1 Профіль освітньої програми «Екстремальна та кризова психологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет цивільного захисту України. Соціально – психологічний факультет Кафедра психології діяльності в особливих умовах
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації (відповідно до стандарту вищої освіти)	Ступінь вищої освіти – доктор філософії. Освітня кваліфікація – доктор філософії з психології.
Офіційна назва освітньої програми	«Екстремальна та кризова психологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктор філософії, освітня складова 52 кредити ЄКТС
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми, виданий Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Строк дії сертифіката до 2026 року.
Цикл/рівень вищої освіти	Національна рамка кваліфікацій – 8-й рівень Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти – третій цикл вищої освіти
Передумови	Наявність ступеня магістра
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступної акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://psi.nuczu.edu.ua/uk/osvitni-prohramy-haranty
2 – Мета освітньої програми	
Формування високоосвіченої, національно свідомої, чесною, небайдужою, творчої особистості фахівця здатного здійснювати науково-дослідницьку діяльність, аналітичну роботу, наукове консультування, викладацьку роботу, проводити фундаментальні, прикладні та пошукові дослідження в галузі екстремальної та кризової психології.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Предметом вивчення та/або діяльності є: процеси дослідження явищ та проблем у сфері екстремальної та кризової психології. Теоретичним змістом предметної області є: поняття, концепції, закономірності процесів та явищ, теорії наукового пізнання, пов'язані з актуальними напрямками наукових досліджень, розробленням науково-прикладних завдань в галузі екстремальної та кризової психології. Застосовуються методи наукового пізнання та дослідницької діяльності; методи аналізу, оцінки, моделювання, прогнозування, оптимізації, прийняття рішень, пов'язані з теоретичними та експериментальними дослідженнями в галузі екстремальної та кризової психології; інформаційні технології в науці та освіті; інформаційно-аналітичні інструменти, прилади та пристрої; системи підтримки прийняття управлінських рішень, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у дослідній діяльності
Орієнтація освітньої програми	Освітньо – наукова. Програма базується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням особливостей підготовки фахівців, здійснення інновацій

	в галузі екстремальної та кризової психології. <i>Ключові слова:</i> екстремальна та кризова психологія, психологічна допомога, управління науковими проектами, психологічна безпека, психологічна підтримка, психологічний супровід, психологічна реабілітація.
Фокус освітньої програми: загальна/спеціальна	Спеціальна освіта. Акцент на здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та комплексні професійні, науково-дослідницькі проблеми під час практичної діяльності або навчання, оволодіння методологією наукової діяльності, проведення власного дослідження в межах екстремальної та кризової психології.
Особливості освітньої програми.	Індивідуальний план наукової роботи, систематична звітність про хід виконання дисертаційного дослідження на засіданнях кафедри та науково-технічної ради.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Психолог (КП 2445), молодший науковий співробітник (психологія) (2445,1), психолог зі здатністю виконувати професійну роботу (КП 2445.2), лаборант наукового підрозділу (КП 3491, помічник керівника виробничого підрозділу (КП 3434.2), профконсультант (КП 2412.2), викладач вищого навчального закладу освіти (КП 2310.2)
Подальше навчання	Продовження освіти в докторантурі та/або участь у постдокторських програмах.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів рідною і іноземною мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі. Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази університету. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Основні форми освітнього процесу: лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота на основі наукових публікацій, консультації з науковим керівником.
Система оцінювання	Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з освітніх компонентів здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням в оцінку за шкалою ЄКТС та в 4-бальну шкалу (національну). Система оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів передбачає поточний, підсумковий (семестровий) контроль знань та атестацію.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі екстремальної та кризової психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної

	діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до освоєння і системного аналізу через матеріалістичне сприйняття і критичне осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.
	ЗК 2. Здатність до наукової діяльності та спілкування в різномовному науковому середовищі.
	ЗК 3. Здатність розробляти та управляти проектами, проводити комплексні наукові дослідження.
	ЗК 4. Здатність планувати та вирішувати задачі власного особистісного та професійного розвитку, здійснювати самоосвіту, самоорганізацію, самовиховання.
	ЗК 5. Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти прогресу науки та суспільства.
	ЗК 6. Здатність до здійснення філософського узагальнення наукових фактів, ідей, закономірностей на основі загально-навчальних умінь
	ЗК 7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
	ЗК 8. Здатність використовувати основи педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічних технологій, наукової організації праці викладача.
	ЗК 9. Здатність дотримання професійної етики науково-дослідницької та науково-педагогічної діяльності.
	ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики у галузі екстремальної та кризової психології.</p> <p>СК 2. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.</p> <p>СК 3. Здатність обирати і застосувати сучасні методи наукового дослідження та стандартизовані і валідні методики і техніки практичної діяльності.</p> <p>СК 4. Здатність організувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері екстремальної та кризової психології.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати та розробляти психологічні способи подолання фахівцями ризиконебезпечних професій негативних психічних станів, що викликані кризовими та екстремальними ситуаціями.</p> <p>СК 6. Здатність розробляти нові методи дослідження та використовувати їх у самостійній науково-дослідницькій діяльності у галузі екстремальної та кризової психології</p>

	<p>СК 7. Здатність планувати, розробляти та реалізовувати роботу з підготовки фахівців для оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та інших ризиконебезпечних галузей діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність проводити емпіричні дослідження функціональних станів, особливостей психіки, операційно-сислової структури професійного досвіду фахівців ризиконебезпечних професій.</p> <p>СК 9. Здатність аналізувати та систематизувати інформацію щодо вивчення психологічних умов та шляхів встановлення відповідності особистісних якостей фахівців ризиконебезпечних професій вимогам діяльності в особливих умовах.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати науково-теоретичні та науково-практичні психологічні ресурси для вирішення наукових і практичних завдань у галузі екстремальної та кризової психології.</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання (ПР)

ПР 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності.
ПР 2. Планувати та реалізувати на практиці наукове психологічне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв'язанню значущих наукових та соціальних проблем.
ПР 3. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).
ПР 4. Використовувати сучасні інформаційні джерела національного та міжнародного рівня для оцінки стану вивченості об'єкту досліджень і актуальності наукової проблеми.
ПР 5. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
ПР 6. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі фахівців щодо проблем екстремальної та кризової психології.
ПР 7. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.
ПР 9. Обирати сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, орієнтуватися у системі категорій, знати шляхи підвищення ефективності навчального процесу.
ПР 10. Володіти здатністю та готовністю формулювати цілі та організовувати науково-дослідницьку діяльність у галузі екстремальної та кризової психології.
ПР 11. Здійснювати розробку відповідних методичних процедур при проведенні дослідження.
ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.
ПР 13. Дотримуватись етичних норм, авторського права, норм академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-дослідній діяльності.
ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості.
ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід встановлення

відповідності психічних особливостей фахівців, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.	
ПР 16. Організувати заходи спрямовані на охорону психічного здоров'я персоналу ризиконебезпечних професій, створення сприятливих психологічних, соціально-психологічних, психолого-педагогічних умов для психічного розвитку фахівців.	
ПР 17. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	
ПР 18 Визначати адекватність методів психологічного дослідження меті та завданням роботи.	
ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	
ПР 20. Володіти особливостями філософської методології як форми концептуалізації наукового досвіду, закономірностей розвитку категорій і методів філософії, вміти формулювати аргументовану позицію з питань наукового світогляду, теоретично аналізувати наукові ідеї та факти, мати навички критичного аналізу теоретичного досвіду.	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми	
Кадрове забезпечення	Викладання навчальних дисциплін забезпечується науково-педагогічними працівниками: докторами наук, професорами, кандидатами наук, доцентами, провідними та старшими науковими співробітниками, які мають досвід продукування нових ідей та розв'язання дослідницьких проблем, володіють методологію наукової діяльності, мають досвід науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі.
Матеріально-технічне забезпечення	Здобувачі повною мірою забезпечені приміщеннями для проведення навчальних занять, необхідними психологічними приладами, комп'ютерною технікою, мережевими системами пошуку та обробки інформації, мультимедійним обладнанням, програмами статистичної обробки та візуалізації даних. Освітній процес забезпечено роботою лабораторій факультету: навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру, навчально-наукової лабораторії екстреної медико - психологічної допомоги, навчально-наукової лабораторії психогігієни та психопрофілактики, тренінгового центру. Соціально-побутова інфраструктура включає: бібліотеку, в наявності якої необхідні ресурси та технології, зокрема електронні, актову залу, спортивний зал та стадіон, медичний пункт, гуртожиток.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечується методичними комплексами дисциплін, що складаються з підручників, курсів лекцій, методичних розробок до практичних занять, методичних вказівок до самостійної роботи здобувачів вищої освіти, екзаменаційних запитань різної складності. Факультет, кафедра, навчально-наукова лабораторія екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру мають офіційний веб-сайт, де повністю розміщено інформаційне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу здобувачів третього рівня вищої освіти.

9 – Академічна мобільність		
Національна мобільність	кредитна	Право на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів про співробітництво між Національним університетом цивільного захисту України та вітчизняними закладами вищої освіти.
Міжнародна мобільність	кредитна	Право на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проектів, а також здобувачами вищої освіти з власної ініціативи, на основі індивідуальних запрошень.
Навчання здобувачів вищої освіти	іноземних	Навчання іноземних громадян здійснюється після вивчення української мови

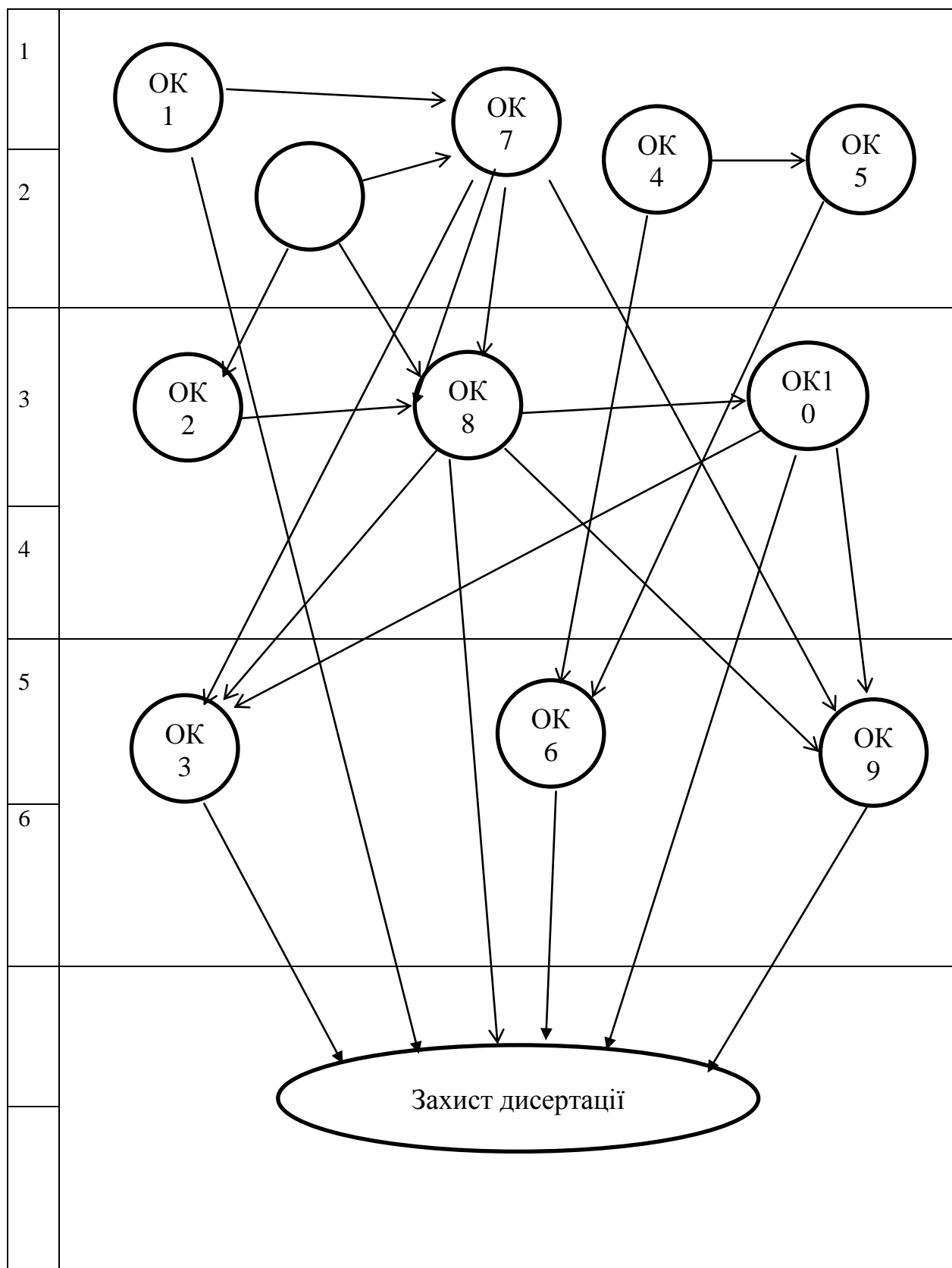
2 Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонентів освітньої програми

Код компонента	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), контрольні заходи тощо)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЗАГАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ОК1.	Філософсько-методологічні основи наукових досліджень	5	диференційований залік, екзамен
ОК 2.	Академічна іноземна мова	6	диференційований залік, екзамен
ОК 3.	Управління науковими проектами та інтелектуальна власність	3	екзамен
ОК 4.	Методика викладання у вищій школі	3	екзамен
ОК 5.	Практикум з наукової комунікації	3	екзамен
ОК 6.	Педагогічна практика	6	диференційований залік
ПРОФЕСІЙНІ ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ОК 7.	Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах	3	екзамен
ОК 8.	Проблеми психологічної реабілітації	3	екзамен
ОК 9.	Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях	3	екзамен
ОК 10.	Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		38	
Вибіркові компоненти освітньо-наукової програми *			
Загальний обсяг вибіркового компонентів:		14	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		52	

*– здобувач вищої освіти має право обрати будь-яку навчальну дисципліну за освітніми програмами ліцензованих спеціальностей, за якими здійснюється освітня діяльність в університеті.

2.2 Структурно-логічна схема освітньої програми

3 Форма випускної атестації здобувачів вищої освіти

Випускна атестація здобувачів вищої освіти проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками задач діяльності, що передбачені даною освітньою програмою та рівня сформованості компетентностей.

Нормативна форма випускної атестації – захист дисертаційної роботи.

4 Відповідність освітніх компонентів компетентностям та результатам навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонент
ЗК 1. Здатність до освоєння і системного аналізу через матеріалістичне сприйняття і критичне осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.	ПР 20. Володіти особливостями філософської методології як форми концептуалізації наукового досвіду, закономірностей розвитку категорій і методів філософії, вміти формулювати аргументовану позицію в питаннях наукового світогляду, теоретично аналізувати наукові ідеї та факти, мати навички критичного аналізу теоретичного досвід	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково - дослідної та науково-педагогічної діяльності, психічних процесів, поведінки, розробки прогностичних моделей, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
	ПР 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
ЗК 2. Здатність до наукової діяльності та спілкування в різномовному науковому середовищі.	ПР 6. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі фахівців щодо проблем екстремальної та кризової психології.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	ПР 6. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі фахівців щодо проблем екстремальної та кризової психології.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
ЗК 3. Здатність розробляти та	ПР 2. Планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове психологічне	ОК 3. Управління науковими проектами

управляти проектами, проводити комплексні наукові дослідження.	дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв'язанню значущих наукових та соціальних проблем. ПР 10. Володіти здатністю та готовністю формулювати цілі та організовувати науково-дослідницьку діяльність у галузі екстремальної та кризової психології. ПР 13. Дотримуватись з опорою на закон етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.	та інтелектуальна власність
	ПР 5. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	ОК 6. Педагогічна практика
ЗК 4. Здатність планувати та вирішувати задачі власного особистісного та професійного розвитку, здійснювати самоосвіту, самоорганізаці, самовиховання.	ПР 9. Обирати сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, орієнтуватися у системі категорій, знати шляхи підвищення ефективності навчального процесу.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	ПР 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей. ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково - дослідної та науково-педагогічної діяльності, психічних процесів, поведінки, розробки прогностичних моделей, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК 8 Проблеми психологічної реабілітації
	ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
ЗК 5. Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти прогресу науки та суспільства.	ПР 4. Використовувати сучасні інформаційні джерела національного та міжнародного рівня для оцінки стану вивченості об'єкту досліджень і актуальності наукової проблеми. ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах

	<p>ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.</p>	
	<p>ПР 3. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).</p>	ОК 6. Педагогічна практика
	<p>ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.</p>	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
ЗК 6. Здатність до здійснення філософського узагальнення наукових фактів, ідей, закономірностей на основі загально-навчальних умінь	<p>ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.</p> <p>ПР 20. Володіти особливостями філософської методології як форми концептуалізації наукового досвіду, закономірностей розвитку категорій і методів філософії, вміти формулювати аргументовану позицію в питаннях наукового світогляду, теоретично аналізувати наукові ідеї та факти, мати навички критичного аналізу теоретичного досвіду.</p>	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
ЗК 7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).	<p>ПР 6. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі фахівців щодо проблем екстремальної та кризової психології.</p>	ОК 2. Академічна іноземна мова
	<p>ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.</p> <p>ПР 17. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p>	ОК 5. Практикум з наукової комунікації
	<p>ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.</p>	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
ЗК 8. Здатність використовувати	<p>ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та</p>	ОК 5. Практикум з наукової комунікації

основи педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічних технологій, наукової організації праці викладача ЗВО.	результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти. ПР 17. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	
	ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК 6. Педагогічна практика
	ПР 13. Дотримуватись, з опорою на закон, етичних норми, авторське право, норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-дослідній діяльності.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
ЗК 9. Здатність дотримання професійної етики науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності.	ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти. ПР 17. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	ОК 5. Практикум з наукової комунікації
	ПР 13. Дотримуватись, з опорою на закон, етичні норми, авторське право, норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-дослідній діяльності. ПР 20. Володіти особливостями філософської методології як форми концептуалізації наукового досвіду, закономірностей розвитку категорій і методів філософії, вміти формулювати аргументовану позицію в питаннях наукового світогляду, теоретично аналізувати наукові ідеї та факти, мати навички критичного аналізу теоретичного досвід	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	ПР 13. Дотримуватись, з опорою на закон, етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	ПР 13. Дотримуватись з опорою на закон етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
ЗК 10. Здатність до	ПР 7. Здійснювати адаптацію та модифікацію	ОК 9. Психологія

адаптації та дії в новій ситуації.	існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості.	поведінки людини в екстремальних ситуаціях
СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики у галузі екстремальної та кризової психології.	ПР 2. Планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове психологічне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв'язанню значущих наукових та соціальних проблем.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
	ПР 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності. ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості. ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК 9. Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях
	ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.	ОК10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
	ПР 2. Планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове психологічне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв'язанню значущих наукових та соціальних проблем.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
СК 2. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування	ПР 11. Здійснювати розробку відповідних методичних процедур при проведенні дослідження. ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації

існуючих та генерування нових ідей.	<p>ПР 16. Організувати заходи спрямовані на охорону психічного здоров'я персоналу ризиконебезпечних професій, створення сприятливих психологічних, соціально-психологічних, психолого-педагогічних умов для психічного розвитку фахівців.</p>	
	<p>ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.</p> <p>ПР 17. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p>	ОК 5. Практикум з наукової комунікації
	<p>ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.</p>	ОК10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
	<p>ПР 2. Планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове психологічне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв'язанню значущих наукових та соціальних проблем.</p> <p>ПР 3. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).</p> <p>ПР 10. Володіти здатністю та готовністю формулювати цілі та організувати науково-дослідницьку діяльність у галузі екстремальної та кризової психології.</p>	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
СК 3. Здатність обирати і застосувати сучасні методи наукового дослідження та стандартизовані і валідні методики і техніки практичної діяльності.	<p>ПР 11. Здійснювати розробку відповідних методичних процедур при проведенні дослідження.</p> <p>ПР 18. Визначати адекватність методів психологічного дослідження меті та завданням роботи.</p>	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	<p>ПР 2. Планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове психологічне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв'язанню значущих наукових та соціальних проблем.</p> <p>ПР 10. Володіти здатністю та готовністю формулювати цілі та організувати науково-дослідницьку діяльність у галузі екстремальної та кризової психології.</p>	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
СК 4. Здатність організувати та реалізувати просвітницьку та	<p>ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.</p>	ОК 5. Практикум з наукової комунікації

освітню діяльність для різних категорій населення у сфері екстремальної та кризової психології.	ПР 17. Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	
	ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.	ОК 6. Педагогічна практика
	ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти. ПР 20. Володіти особливостями філософської методології як форми концептуалізації наукового досвіду, закономірностей розвитку категорій і методів філософії, вміти формулювати аргументовану позицію в питаннях наукового світогляду, теоретично аналізувати наукові ідеї та факти, мати навички критичного аналізу теоретичного	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості. ПР 16. Організовувати заходи спрямовані на охорону психічного здоров'я персоналу ризиконебезпечних професій, створення сприятливих психологічних, соціально-психологічних, психолого-педагогічних умов для психічного розвитку фахівців.	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації
СК 5. Здатність використовувати та розробляти психологічні способи подолання фахівцями ризиконебезпечних професій негативних психічних станів, що викликані кризовими та екстремальними ситуаціями.	ПР 6. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі фахівців щодо проблем екстремальної та кризової психології.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	ПР 7. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості. ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний	ОК 9. Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях

	досвід встановлення відповідності психічних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.	
	<p>ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості.</p> <p>ПР 18. Визначати адекватність методів психологічного дослідження меті та завданням роботи.</p>	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації
СК 6. Здатність розробляти нові методи дослідження та використовувати їх у самостійній науково-дослідницькій діяльності у галузі екстремальної та кризової психології	ПР 18. Визначати адекватність методів психологічного дослідження меті та завданням роботи	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	ПР 9. Обирати сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, орієнтуватися у системі категорій, знати шляхи підвищення ефективності навчального процесу.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
СК 7. Здатність планувати, розробляти та реалізовувати роботу з підготовки фахівців ДСНС та інших ризиконебезпечних професій.	ПР 8. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.	ОК 6. Педагогічна практика
	<p>ПР 5. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР 9. Обирати сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, орієнтуватися у системі категорій, знати шляхи підвищення ефективності навчального процесу.</p>	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
СК 8. Здатність проводити емпіричні дослідження функціональних станів, особливостей психіки, операційно-сислової структури професійного досвіду співробітників ризиконебезпечних	<p>ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.</p> <p>ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід встановлення відповідності психічних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.</p>	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації

професій.	досвід встановлення відповідності психічних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.	
СК 9. Здатність аналізувати та систематизувати інформацію щодо вивчення психологічних умов та шляхів встановлення відповідності особистісних якостей фахівців ризиконебезпечних професій вимогам діяльності в особливих умовах.	<p>ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід встановлення відповідності психічних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.</p>	ОК10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
	ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації
	<p>ПР 4. Використовувати сучасні інформаційні джерела національного та міжнародного рівня для оцінки стану вивченості об'єкту досліджень і актуальності наукової проблеми.</p> <p>ПР 14. Аналізувати специфіку виникнення і протікання кризових тенденцій та їх вплив на особистісне і професійне становлення, правильно підбирати, розробляти та застосовувати методи, методики і техніки для діагностики криз особистості, запобігати виникненню кризового стану особистості.</p> <p>ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід встановлення відповідності психічних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.</p>	ОК 9. Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях
	ПР 6. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень на рівні вільного спілкування в іншомовному середовищі фахівців щодо проблем екстремальної та кризової психології.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	ПР 19. Володіти навичками аналізу та самоаналізу науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, планування, організаторської, координаційної та управлінської діяльності, здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.	ОК10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
СК 10. Здатність використовувати	ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з	ОК 8. Проблеми психологічної

<p>науково-теоретичні та науково-практичні психологічні ресурси для вирішення наукових і практичних завдань у галузі екстремальної та кризової психології.</p>	<p>обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід встановлення відповідності психічних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.</p> <p>ПР 16. Організувати заходи спрямовані на охорону психічного здоров'я персоналу ризиконебезпечних професій, створення сприятливих психологічних, соціально-психологічних, психолого-педагогічних умов для психічного розвитку фахівців.</p>	<p>реабілітації</p>
	<p>ПР 15. Проводити науковий пошук і систематизацію проблемних ситуацій з обраного наукового напрямку, використовувати вітчизняний та зарубіжний досвід встановлення відповідності психічних, емоційних особливостей працівників ДСНС, інших ризиконебезпечних професій вимогам екстремальної та кризової психології.</p>	<p>ОК10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності</p>

5 Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1.	OK2.	OK3.	OK4.	OK5.	OK6.	OK7.	OK8.	OK9.	OK10.
ЗК1	+		+				+			
ЗК2		+					+			
ЗК3			+			+				
ЗК4				+			+	+		
ЗК5			+			+	+			
ЗК6	+									
ЗК7		+		+	+					
ЗК8				+	+	+				
ЗК9	+		+	+	+					
ЗК10			+						+	
СК1			+				+		+	+
СК2			+		+			+		+
СК3			+				+			
СК4				+	+	+		+		
СК5		+						+	+	
СК6					+		+			
СК7				+		+				
СК8							+	+		+
СК9		+						+	+	+
СК10								+		+

6 Матриця відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми

	OK1.	OK2.	OK3.	OK4.	OK5.	OK6.	OK7.	OK8.	OK9.	OK10.
ПР1							+	+		
ПР 2			+							
ПР3			+			+				
ПР4							+		+	
ПР5				+		+				
ПР6		+					+			
ПР7							+		+	
ПР8				+	+	+	+			+
ПР9				+						
ПР10			+							
ПР11							+	+		
ПР12	+						+	+		+
ПР13	+		+	+						
ПР14				+			+	+	+	
ПР15							+	+	+	+
ПР16								+		
ПР17					+					
ПР18							+	+		
ПР19			+			+	+	+	+	+
ПР20	+			+						

**7 Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей дескрипторам
Національної рамки кваліфікацій (НРК)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн 1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння	Комунікація К 1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К 2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Автономія та відповідальність АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
		УМ 1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики УМ 2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності УМ 3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей		
1	2	3	4	5
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК1	Зн 1	Ум 1, Ум 3		АВ 1, АВ 2
ЗК2			К 1, К 2	АВ 1
ЗК3	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	АВ 1
ЗК4				АВ 2
ЗК5		Ум 1, Ум 2, Ум 3		АВ 1, АВ 2
ЗК6	Зн 1	Ум 2		АВ 1, АВ 2
ЗК7			К 1, К 2	АВ 1
ЗК8		Ум 1	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2
ЗК9		Ум 1, Ум 2	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2
ЗК10		Ум 1, Ум 2		АВ 1, АВ 2

1	2	3	4	5
Спеціальні компетентності (СК)				
СК1	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3		АВ 1, АВ 2
СК2	ЗН1	УМ 1, УМ 2, УМ 3		АВ 1, АВ 2
СК3		УМ 1, УМ 2		АВ1
СК4		УМ 1	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2
СК5		УМ 1, УМ 3	К1, К 2	АВ 1, АВ 2
СК6	ЗН1	УМ 1, УМ 2, УМ 3		АВ 1, АВ 2
СК7		УМ 1, УМ 3	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2
СК8	ЗН1	УМ 1, УМ 2, УМ 3		АВ 1
СК9	ЗН 1	УМ1, УМ 2, УМ 3		АВ 1, АВ 2
СК10	ЗН1	УМ1, УМ 2, УМ 3		АВ 1, АВ 2

8 Наукова складова

Наукова складова освітньо-наукової програми доктора філософії з психології передбачає проведення здобувачами вищої освіти власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт;
- вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів, що розвинулися в сучасній науці за обраним напрямом;
- проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів;
- аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення;
- оформлення наукових досягнень здобувача вищої освіти у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно до чинних вимог.

Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації).

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача вищої освіти і є невід'ємною частиною навчального плану підготовки доктора філософії.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових статей у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (фахових семінарах) з публікацією тез доповідей, круглих столах, симпозіумах тощо.

Потенційні тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти:

1. Дослідження щодо оцінки напруженості праці та психофізіологічної «вартості» основних видів діяльності в межах ДСНС України.
2. Визначення факторів професійної незадоволеності серед персоналу ДСНС України та основних функціональних порушень психічної сфери особистості, що виникають у працівників в процесі службової діяльності.
3. Розробка новітніх методів та психотехнологій в межах професійно-психологічної підготовки персоналу ДСНС до дій в кризових, екстремальних та надзвичайних ситуаціях службової діяльності.
4. Діагностика, профілактика та корекція негативних психічних станів, що виникають у працівників під впливом ризиконебезпечних ситуацій службової діяльності.

5. Розробка сучасних методів постекстремальної роботи з працівниками, психологічного забезпечення відновлювального періоду діяльності особового складу після виконання складних задач службової діяльності.
6. Організація психологічної допомоги в кризових та екстремальних ситуаціях.
7. Дослідження проблем психологічного консультування, психотерапії та психореабілітації людей, постраждалих від дій агресивного натовпу, терористичного акту тощо.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>].
2. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
3. ДК003:2010 Національний класифікатор України «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 237 (зі змінами) [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>].
4. «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників у сфері цивільного захисту України», випуск 92 (доопрацьований). Наказ ДСНС України від 05.12.2018 р. № 707.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.05.2015 № 525 «Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка та додатків до них, зразка академічної довідки». [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0551-15>].
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365) [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>].
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
9. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації [Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=80>].

**Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)**

професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах,
доктор психологічних наук професор

Любов БАЛАБАНОВА